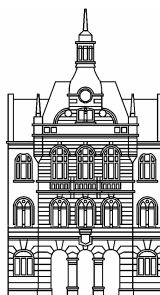

Mestna občina Novo mesto

Župan

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 244, faks: 07 / 39 39 269
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 3601-1-3/2009
Datum: 19.02.2009

**OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

ZADEVA: Informacija o izvajanju gospodarske javne službe dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina

Namen: Seznanitev Občinskega sveta

Pravna podlaga: - Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 in 127/06),
- Koncesijska pogodba za distribucijo zemeljskega plina v Mestni občini Novo mesto z dne 30. 9. 2002 s kasnejšimi aneksi,
- Statut Mestne občine Novo mesto (UPB - 2), (Uradni list RS 96/2008).

Poročevalec: mag. Jože Kobe

Obrazložitev: V prilogi

Predlog sklepov:

Sklep I

Občinski svet Mestne občine Novo mesto se seznani z izvajanjem gospodarske javne službe dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina

ŽUPAN
Alojzij Muhič

PRILOGE:

- Obrazložitev

Mestna občina Novo mesto

**Občinska uprava
Oddelek za komunalne zadeve,
krajevne skupnosti in kmetijstvo**

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 229, faks: 07 / 39 39 282
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 3601-1-3/2009
Datum: 19.02.2009

Kolegiju občinske uprave KOLEGIJU OBČINSKE UPRAVE

**Zadeva: Informacija o izvajanju gospodarske javne službe dejavnosti
sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in
dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem**

1 Uvod

Mestna občina Novo mesto (v nadaljevanju: MO Novo mesto) ima sklenjeno koncesijsko pogodbo izvajanje gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina v Mestni občini Novo mesto. Pogodba je bila sklenjena 30. septembra 2002 za obdobje 30 let, to je do leta 2032. Izbor koncesionarja je bil izveden na osnovi zbiranja ponudb, na katero sta se prijavila dva ponudnika. Po izboru je sledila pritožba in upravni spor, ki je bil rešen v korist prvostopenjske odločitve koncedenta ter je bil izbran koncesionar ISTRA BENZ plini d.o.o.

Dejansko izvajanje je koncesionar pričel s 1.10.2002, ko je bil izveden tudi prenos izvajanja javne službe iz Javnega podjetja Komunala Novo mesto na koncesionarja. Koncesionar je sprejel vse obveznosti iz naslova nemotenega nadaljevanja izgradnje oziroma izvedbe vseh na dan 30.9.2002 odprtih investicijskih in vzdrževalnih del oziroma s plinovodnim omrežjem neposredno in posredno povezanih del. Ravno tako je koncesionar prevzel od JP Komunala Novo mesto dolgoročne kredite (posojila), najete pri Ekološko-razvojnem skladu RS, in sicer vse obveznosti, ki so zapadle po datumu podpisa pogodbe v višini 79.340.808 SIT.

2 Razlogi za podelitev koncesije

Pri izvajanju izbirne gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina sta se Mestna občina Novo mesto in izvajalec JP Komunala Novo mesto srečevala s problemi, in sicer:

- Zaradi velikega povpraševanja in želje po čimprejšnji plinifikaciji celotnega mesta so potrebna velika investicijska sredstva. Ker dotacij in ugodnih kreditov s strani države za te namene (po letu 1994) ni bilo več, JP Komunala Novo mesto ni bila zmožna slediti trendom širitve omrežja in ni sposobna najemati in odplačevati (dragih) kreditov.
- Nepriključevanje objektov na javno plinovodno omrežje ni ustrezno sankcionirano, ekološke prednosti plina pa niso dovolj stimulirane.
- Razlika med nabavno in prodajno ceno plina se že nekaj let relativno zmanjšuje. Predvsem se zvišuje cena za lokalne distributerje. Nabavna cena se je tako zvišala za skoraj 100 odstotkov, kar pa zmanjšuje konkurenčne prednosti zemeljskega plina v primerjavi z ostalimi gorivi.

- Problematična - prepočasna je plinifikacija starega mestnega jedra, ker je potrebna obnova kompletne komunalne infrastrukture in uskladitev z ostalimi upravljavci komunalnih in energetskih vodov ter soglasodajalci.
- Zaradi premajhnih sredstev za obnovo vodovodov in kanalizacijskega omrežja ter zahtevo – obvezo po sočasni obnovi vodovodov in kanalizacijskih sistemov na trasah gradnje bodočih plinovodov so investicije na področju plinifikacij omejene.
- Ker ni možna priključitev na plinsko omrežje zaradi prej navedenih vzrokov, se veliko investitorjev pri novogradnjah in rekonstrukcijah ogrevalnih sistemov odloča za druge vire ogrevanja. Te investitorje bo težko prepričati, da »nove in obnovljene« ogrevalne sisteme, zamenjajo za ekološko sprejemljivejše, ko bo možna priključitev na plinsko omrežje.

Za predlagani spremenjeni način izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina - podelitev koncesije specializiranemu izvajalcu tovrstnih storitev - se je občina odločila predvsem zaradi naslednjih vzrokov:

- JP Komunala Novo mesto je bila finančno omejena institucija, odvisna predvsem od lastnih prihodkov, ki pa so premajhni za učinkovito širjenje omrežja. Drugih sredstev ni na voljo, zadolževanje pa je omejeno in (pre) drago. JP Komunala Novo mesto je tako že zaostajala za prvotnim planom širitve omrežja, ki je predvideval v letu 2002 80-odstotno pokritje mesta s plinovodnim omrežjem. Predvideni dobiček za poslovno leto 2002 v višini okoli 4.500.000 SIT in amortizacija v višini okoli 42.700.000 SIT, žal tega nista omogočala.
- Od koncesionarja se je pričakovalo, da bo do vključno leta 2005 pokrival celotno območje s plinskim omrežjem in s tem omogočil dodatno priključitev okoli 800 novih uporabnikov – odjemalcev in tako povečal odjem plina iz sedanjih 4,5 MIO Sm³ plina na okoli 16 MIO Sm³ plina.
- Od koncesionarja se tudi pričakuje, da bo hitreje pridobival tiste uporabnike (predvsem večje – kotlarne) za priključitev na plinovodno omrežje, ki sedaj uporabljajo druga goriva za kurjenje, predvsem z različnimi spodbudami in ugodnostmi, ki jih JP Komunala Novo mesto zaradi (pre) majhnosti ne more ponuditi (ugodni krediti, najemi ipd.). Glede na možnost trenutne priključitve je namreč priključenih samo okoli 50 odstotkov možnih uporabnikov.
- Z večjo pokritostjo območja s plinovodom bo dosežen ekološki efekt v prostoru (zmanjšanje emisij škodljivih plinov, pepela in saj), zmanjšana bo potencialna nevarnost za vodotoke in podtalnico. Manjši transport ostalih goriv bo pomenil manjše obremenitve za cestni promet po mestnih ulicah.
- Ob preveritvi vseh možnosti za odprodajo občinskega premoženja je prodaja plinskega omrežja koncesionarju ena od možnosti za pridobitev znatnih finančnih sredstev za občinski proračun. Prenos dejavnosti ne bo imel negativnih posledic za Mestno občino Novo mesto in JP Komunala Novo mesto, ker bo moral koncesionar prevzeti tudi obveznosti (neodplačani krediti, zaposleni itd.).
- S pridobitvijo koncesijske dajatve - kupnine ob prevzemu koncesije bo Mestna občina Novo mesto pokrivala finančne obveznosti, katere so bile ob sprejemanju proračuna za leto 2002 in 2003 predvidene za prenos v naslednja proračunska obdobja (po letu 2003). S pokritjem teh obveznosti bi zagotovili večjo investicijsko sposobnost proračuna v obdobju po letu 2003. Prodaji bo sledil rebalans občinskega proračuna, katerega bo potrebno uskladiti z (znanim) zneskom kupnine in zneski drugih prihodkov od koncesije.
- V koncesijski pogodbi je poleg enkratne koncesijske dajatve - kupnine ob prevzemu koncesije predvideno tudi letno poračunavanje razlike med dovoljenim dobičkom in celotnim dobičkom koncesionarja. Ta bo tem večji, čim večji bo odvzem oz. prodaja plina, kar pa je spet povezano s čimprejšnjim dokončanjem izgradnje plinskega omrežja. Ob zdajšnji dejavnosti JP Komunala ima namreč dobiček od dejavnosti

oskrbe s plinom - tudi zaradi pokrivanja velikih režijskih stroškov - majhen in ni bilo moč pričakovati, da bi javno podjetje poleg opravljanja javne gospodarske službe občini prinašalo še dodatna sredstva (dobiček).

- Koncesionarja bomo s pogodbo zavezali, da mora širitev plinskega omrežja usklajevati z ostalimi upravljavci komunalnih in energetskih vodov na nivoju letnih planov.

3 Koncesijska dajatev

V teku izvajanja koncesije se je v nadzor izvajanja večkrat vključil nadzorni odbor Mestne občina Novo mesto (v nadaljevanju: NO), nazadnje tudi nadzor v sedanjem mandatu. Glede na ugotovitve NO so bila vedno podana odzivna poročila, katera pretežno niso bila upoštevana. Poleg ostalih ni bilo upoštevano odzivno poročilo MO Novo mesto glede plačevanja koncesijske dajatev. Končno poročilo oziroma priporočila NO se tako niso mogla upoštevati, ker bi bila v nasprotju z predpisi.

O »problematiki« v zvezi s koncesijo so v zadnjem mesecu poročali tudi lokalni mediji. V poročanju je bilo navedenih več netočnih in zavajajočih trditev. Z namenom razjasnitve in pojasnitve problematike je v nadaljevanju predstavljena kratka kronologija glede koncesijske dajatev, kot elementa koncesijske pogodbe in v končni fazi elementa, ki vpliva na ceno javne storitve.

V koncesijski pogodbi za distribucijo zemeljskega plina v Mestni občini Novo mesto, podpisani 30.9.2002, je 24. člen določal, da začne koncesionar plačevati koncesijsko dajatev, v višini 4% od neto nabavne vrednosti transportiranega m³ zemeljskega plina. Odmerja in plačuje se od količine prodanega zemeljskega plina, ki je lahko največ za 3% nižja od nabavljenega transportiranega plina. Glede na pogodbeno določila naj bi se koncesijska dajatev se začela obračunavati po zaključku gradnje plinovodnega omrežja, ki bi morala biti najkasneje do 31.12.2004.

Iz zapisnika komisije za izvajanje koncesijske pogodbe z dne 17.11.2005 je ugotovljen zamik gradnje novih plinskih omrežij. Predstavniki koncesionarja izjavlja, da sta za zamudo odgovorna JP KOMUNALA in Mestna občina Novo mesto, ker nimata pripravljene dokumentacije oziroma nimata pridobljenih upravnih dovoljenj za hkratno gradnjo plinovodnega omrežja ter rekonstrukcijo ostalih komunalnih vodov in cest (npr. Šmarješka cesta, Mlinarska pot, Muhaber, Kare 3 ...).

Koncesionar gradi plinovodno omrežje, kjer je izkazan interes odjema zemeljskega plina. Pred pričetkom gradnje je izvedel ankete iz katerih je bili razviden odziv prebivalcev. Glede na to, da odziva na posameznih območjih ni bilo koncesionar tam ni izvajal gradnje plinovodnega omrežja. Zaradi zamude pri gradnji, ki ni nastala po krivdi koncesionarja, je bil ta rok podaljšan in sicer je bil podpisan Aneks št. 1 s katerim se oprostitev plačila koncesnine podaljša do 31.12.2005.

S 1.1.2006 se je koncesijska dajatev začela obračunavati in plačevati ter se je plačevala do 31.10.2006.

Zaradi direktive 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih pravil notranjega trga za naravni plin (Uradni list EU, z dne 15.7.2003, L 176, str. 57) in Energetskega zakona (odslej EZ) (Ur. list RS št. 26/05, uradno prečiščeno besedilo), ki je direktivo izvedel v slovenski pravni red, pa so bila bistveno spremenjena pravila o distribuciji zemeljskega plina vsebinsko tako, da je bilo potrebno razmerje spremeniti. Koncesionar je s to direktivo in EZ postal sistemski operater distribucijskega omrežja plina, ki ima z zakonom natančno določene vsebine. Zaradi prilagoditve tej zakonodaji je bil najprej sprejet Odlok o izvajanju

gospodarskih javnih služb dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobave zemeljskega plina tarifnim odjemalcem (Ur. list RS št. 35/06). S spremenjeno energetska zakonodajo ter posredno sprejetim prej navedenim odlokom je bila tudi ukinjena pravna podlaga za obračunavanje koncesijske dajatve na način, kot je to določala osnovna pogodba. Koncesijska dajatev bi bila lahko vključena le v strošek omrežnine, katere višino pa potrjuje Javna agencija RS za energijo (JARSE).

Glede na to, da je koncesijska dajatev sestavni del prodajne cene plina v okviru omrežnine, da je koncesijska dajatev bremenila končnega porabnika in ne koncesionarja ter so bile cene plina v MO Novo mesto visoke v primerjavi z cenami v primerljivih mestih v Sloveniji, se je takratno vodstvo MO Novo mesto odločilo, da razbremeni uporabnike pri plačevanju stroškov storitev distribucije zemeljskega plina v višini, ki je odpadla na koncesijsko dajatev

Na osnovi sprejetega Odloka je bil 9.11.2006 podpisan Aneks št. 2 h koncesijski pogodbi, ki je prilagodil obstoječe razmerje zgoraj omenjenim predpisom. Z njim je bila med drugim tudi ukinjeno plačevanje koncesijske dajatve.

S 1.1.2007 se je dokončno sprostila dobava in prodaja zemeljskega plina tarifnim odjemalcem, s 1.7.2007, pa se je sprostila dobava in prodaja zemeljskega plina še gospodinjstvom (porabnik je lahko plin kupoval tudi pri drugih ponudnikih in ne le pri koncesionarju) obstoječi koncesionar ni bil več dolžan plačevati od prodanega plina koncesnina, ker bi bil v tem primeru nekonkurenčen v primerjavi z ostalimi ponudniki.

Po prej navedenem datumu se tudi drugače oblikujejo cene plina. Ceno zemeljskega plina oblikuje prodajalec skladno z veljavnim tarifnim sistemom. Tarifni sistem določi koncesionar skladno z metodologijo, ki jo s splošnim aktom določi JARSE.

Prodajno ceno zemeljskega plina sestavljajo omrežnina distributerja, nabavna cena plina, pribitek na ceno, trošarine, takse in DDV.

Določitev višine omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskem območju posamezne občine je v pristojnosti JARSE. Sam način izračuna in obračuna omrežnine pa določata Akt o določitvi metodologije za določitev omrežnine in kriterijev za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina in Akt o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (oba Uradni list RS št. 87/05). Tu so določeni stroški, ki so lahko vključeni v omrežnino in jih potrdi JARSE. Prihodki od koncesijske dejavnosti, ki je v danem primeru praktično le omrežnina tako predstavljajo samo še 30% zneska, predvidenega po osnovni koncesijski pogodbi.

V primeru, da bi v MO Novo mesto z Aneksom št. 2, z dne 09.11.2006 uvedla (podaljšala) plačevanje koncesijske dajatve, bi to lahko storila za gospodinjске odjemalce do 1.7.2007, ko se je sprostil trg tudi za to skupino odjemalcev, bi iz tega naslova prejela znesek v višini 13.720 EUR.

mesec	PRODAJA gospodinjstvom (Sm ³)	DAJATEV (EUR/Sm ³)	SKUPAJ (EUR)
nov.06	164.561	0,0127	2.089,92
dec.06	69.264	0,0114	789,61
jan.07	215.803	0,0107	2.309,09
feb.07	211.900	0,0108	2.288,52
mar.07	194.615	0,0107	2.082,38
apr.07	158.418	0,0100	1.584,18

maj.07	135.225	0,0100	1.352,25
jun.07	125.194	0,0098	1.226,90
SKUPAJ	1.274.980		13.722,86

V poročilu NO je zapisano, da je bil »Koncedent upravičen do koncesijske dajatve tudi za čas od 1.11.2006 pa do 30.6.2007 za tisti del količine prodanega zemeljskega plina, kateri je bil prodan gospodinjstvom. Kolikšna je bila ta količina, ni bilo mogoče ugotoviti iz predložene dokumentacije. Če bi koncedent vztrajal pri ponudbi koncesionarja pred sklenitvijo pogodbe glede plačevanja koncesnine, bi bil to priliv v proračun MO NM v višini najmanj sto milijonov tolarjev za obravnavano obdobje«.

Glede zakonodajo, občinske predpise ter podpisane akte je razvidno, da koncedent (MO Novo mesto) ni bil upravičen do koncesijske dajatve v času od 1.11.2006 pa do 30.6.2007 za tisti del količine prodanega zemeljskega plina, kateri je bil prodan gospodinjstvom.

Ravno tako ne drži trditev NO o tem, da iz predložene dokumentacije ni bilo možno ugotoviti »kolikšna bi lahko bila ta količina«, ker smo posredovali članu NO vse podatke katere je želel oziroma zahteval.

Ravno tako ne drži trditev, da bi v primeru, če bi koncedent vztrajal pri ponudbi koncesionarja pred sklenitvijo pogodbe glede plačevanja koncesnine, bil to priliv v proračun MO NM v višini najmanj sto milijonov tolarjev za obravnavano obdobje. Iz tabele zgoraj je namreč jasno razvidno, da bi v primeru obračunavanja koncesijske dajatve prejeli le sredstva v višini 13.722 EUR in ne 417.000 EUR, kot je navedeno v poročilu NO, kar bi član NO lahko zlahka preveril oziroma upošteval odzivno poročilo MO Novo mesto.

4 Zaključek

Odločitev občine, da se dejavnost distribucije zemeljskega plina odda v izvajanje preko koncesije, je bila zagotovo pravilna, ker je s kupnino pridobila sredstva v višini, ki je bila za približno 2,5-krat večja od ocenjene cenilne vrednosti plinovodnega omrežja in opreme Sektorja oskrbe s plinom. Poleg kupnine je Istrabenz odplačal 79.340.808 SIT neodplačanih obveznosti iz naslova najetih kreditov za gradnjo plinovodnega omrežja. Skupni dohodki za Mestno občino Novo mesto so bili iz naslova koncesije 1.264.840.808 SIT.

S pridobitvijo kupnine ob prevzemu koncesije je Mestna občina Novo mesto pokrivala finančne obveznosti, ki so bile ob sprejemanju proračuna za leto 2002 in 2003 predvidene za prenos v naslednja proračunska obdobja (po letu 2003). S pokritjem teh obveznosti je zagotovila večjo investicijsko sposobnost proračuna v obdobju po letu 2003.

Koncesionar je v obdobju od začetka izvajanja koncesije do konca leta 2009 zgradil 45.700 m plinovodnega omrežja in s tem dosegel pokritost mesta v višini 98 odstotkov. Vrednost investicij v času izvajanja koncesije je 2.600.000 EUR, kar pomeni 94 odstotno realizacijo glede na ponudbo.

Posledično je z izgradnjo plinovoda koncesionar zgradil okoli 1.400 plinskih priključkov, na katerih je začelo uporabljati plin okoli 2.800 uporabnikov.

v.d. direktorja občinske uprave:

mag. Jože Kobe